

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 264/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť S. H., V., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., Advokátska kancelária, M., *ktorou namieta* porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 50 ods. 3, čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 40/2009 zo 4. novembra 2009 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 Tov 1/2009 zo 6. mája 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. februára 2010 doručená sťažnosť S. H. (ďalej len „sťažovateľ“), *ktorou namieta* porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 50 ods. 3, čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo 40/2009 zo 4. novembra 2009 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tov 1/2009 zo 6. mája 2009 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ku skutkovému stavu v predmetnom konaní v podstatnom uviedol: „*Vojenský obvodový súd Prešov rozsudkom zo dňa 03. 12. 2008, sp. zn. 3 T 20/2007 uznal sťažovateľa za vinného zo zločinu prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a) Tr. zákona, tiež zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d) Tr. zákona a uložil mu úhrnný trest odňatia slobody na 6 rokov a 10 mesiacov, tiež peňažný trest vo výmere 10.000,- Sk.*

Sťažovateľ mal skutok prevádzachstva spáchať tak, že dňa 10. 09. 2006 mal pomáhať pri nelegálnom prechode najmenej 5 nelegálnych migrantov moldavskej národnosti cez územie SR, pričom na základe jeho pokynu za odmenu 3.000,- Sk M. Ch. toho istého dňa v čase okolo 21.00 hod v blízkosti obce B. naložil do osobného motorového vozidla ... piatich nelegálnych migrantov a za doprovodu sťažovateľa vo vozidle ... boli migranti prevezení do M. na autobusovú zastávku, kde ich M. Ch. z vozidla vysadil a následne na pokyn sťažovateľa a nestotožnenej osoby sa v sprievode vozidiel sťažovateľa a V. P. vrátil do obce B. po ďalších migrantov, kde bol M. Ch. zadržaný hliadkou polície.

Druhého skutku marenia spravodlivosti sa mal sťažovateľ dopustiť tak, že v čase od 11.09.2006 do 09.10.2006 opakovane telefonoval a posielal SMS správy M. Ch. na dva mobilné telefóny evidované na jeho manželku M. Ch., pričom menovaného viackrát navštívil v mieste trvalého bydliska v T., kde ho nabádal, aby v trestnej veci M. Ch. ako obvinený vo výpovediach neuvádzal jeho meno a osobu menom V., za čo mu sľuboval zabezpečenie úhrady obhajcovi a vrátenie osobného motorového vozidla, ktoré vydal v uvedenej trestnej veci, tiež pri konfrontácii s M. Ch. dňa 16. 01. 2007 na OO PZ M. ho neverbálnym posunkom rukou nabádal, aby nevypovedal, na čo M. Ch. výpoveď odmietol a následne na parkovisku pred OO PZ M. znovu M. Ch. žiadal, aby vo svojich výpovediach jeho meno neuvádzal.“

3. Proti už uvedenému odsudzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom poukázal na údajný rozpor medzi vykonanými dôkazmi, žiadal vykonať nové dôkazy a po ich vykonaní oslobodiť ho spod obžaloby. Krajský súd rozsudkom nezmenil výrok o vine, zrušil však výrok o treste odňatia slobody a o spôsobe jeho výkonu a odsúdil sťažovateľa na úhrnný trest odňatia slobody na 5 rokov. Výrok o peňažnom treste zostal nezmenený.

4. Sťažovateľ 25. augusta 2009 podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie. Podané dovolanie sťažovateľ opieral o ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku a dôvodil ho ďalej najmä tým, že „*Odvolací súd tým, že nevykonal navrhnuté dôkazy, ktoré obhajoba riadne zdôvodnila, tak porušil právo na obhajobu zásadným spôsobom, tiež bolo porušené právo na spravodlivý proces.*“.

5. Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí dovolanie sťažovateľa uznesením odmietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že „*Nie je možné sa stotožniť s názorom obvineného, že bolo porušené jeho právo na obhajobu zásadným spôsobom. Počas celého súdneho konania sa obvinený mohol vyjadrovať ku všetkým skutočnostiam, ktoré mu kládli za vinu a plne užívať procesných práv zaručených mu Trestným poriadkom. Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným S. H. a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, nie je možné podriadiť pod uplatnený dôvod dovolania (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom).*

Dovolací súd taktiež zistil, že v predmetnom konaní boli vykonané všetky dôkazy zákonným spôsobom podľa § 2 ods. 10 a ods. 12 Tr. por. Skutočnosť, že odvolací súd nezistil, že by tvrdenia obhajoby vyplynuli z ňou predložených dokladov odôvodňujúcich doplnenie dokazovania a považoval vykonanie obhajobou navrhovaných dôkazov za nadbytočné, nemožno považovať za dovolací dôvod v znení ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.“.

6. Sťažovateľ sa s rozhodnutím dovolacieho súdu nestotožňuje, podľa jeho názoru „... *zdôvodnenie odmietnutia dovolania Najvyššieho súdu je v rozpore s Ústavou Slovenskej*

republiky, ale aj Dohovorom. Právo na obhajobu a právo na spravodlivý proces garantuje nielen ústava, ale aj Dohovor.“

7. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej argumentuje: „*Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery (ako v našom prípade) boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (Nález ÚS SR, sp. zn. I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).*

Ústavný súd je v súlade so všeobecnou právomocou, vyjadrenou čl. 124 ústavy, súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc, spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutie všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Napadnuté rozhodnutia Najvyššieho súdu a Krajského súdu v Trenčíne nie sú dostatočne odôvodnené, sú arbitrárne, s priamym dopadom na porušenie základných ľudských práv a slobôd. Obidva súdy v odôvodnení svojho rozhodnutia nedali náležitú odôvodnenú odpoveď na námietku sťažovateľa, že prečo nevykonali navrhované dôkazy.“

8. Na základe uvedeného sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru uznesením najvyššieho súdu s tým, aby boli napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a rozsudok krajského súdu zrušené a vec bola vrátená na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ zároveň žiada priznanie náhrady trov konania.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

13. Podstatu predloženej sťažnosti tvorí tvrdenie sťažovateľa, že k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru došlo tým, že krajský súd a najvyšší súd v predmetnom konaní nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia nevykonať ním navrhované dôkazy. Sťažovateľ zároveň namieta skutočnosť, že konajúce súdy sa nevysporiadali s jeho argumentáciou a vydali rozhodnutia, ktoré podľa jeho názoru v samotnom výroku vykazujú vysoký stupeň arbitrárnosti.

14. Ústavný súd sa prvotne zaoberal otázkou či odôvodnenia napadnutých rozhodnutí sú zlučiteľné s ústavnými limitmi vyplývajúcimi zo sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu a čiastočne vrátane tej, ktorú označil sťažovateľ vo svojej sťažnosti, právo sťažovateľa na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, avšak odôvodnenie rozhodnutia neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Všeobecný súd sa musí vysporiadať s tými námietkami, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (na všetkých stupňoch vrátane dovolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (II. ÚS 44/03, II. ÚS 78/05).

15. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu v spojitosti s odôvodnením uznesenia najvyššieho súdu jasne a zrozumiteľne podáva výklad, akými úvahami sa súd spravoval, z akého dôvodu a na základe akých právnych predpisov bolo vo veci rozhodnuté. Vychádzajúc z uvedených ústavne významných úvah je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu či najvyššieho súdu a tvrdým porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

16. Ústavný súd sa ďalej zaoberal aj námietkou arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. K tomu ústavný súd konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje,

že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

17. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd a najvyšší súd pri vyhodnotení námietok sťažovateľa týkajúcich sa nedostatkov dokazovania na prvostupňovom súde, ako aj vlastným postupom dospeli k svojim záverom logickým a ústavne konformným výkladom relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu.

18. *Ústavný súd ďalej poznamenáva, že skutočnosť, že konajúce súdy neakceptovali argumentáciu sťažovateľa, nemá za následok porušenie jeho základných práv. Právo na súdnu ochranu neznamena procesný úspech sťažovateľa vo veci (podobne II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97).*

19. Nad rámec uvedeného ústavný súd k *namietanému neúplnému vykonaniu všetkých navrhovaných dôkazov dodáva, že z práva na obhajobu nevyplýva pre sťažovateľa právo, aby súdy akceptovali všetky jeho návrhy na vykonanie dokazovania, ale aby mal možnosť tieto návrhy predniesť. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre vyvodzuje záver, že súd nie je povinný za každých okolností vykonať všetky dôkazy, ktoré strana navrhne. Prípustnosť dôkazov nie je dohovorom regulovaná a ide o otázku, ktorú upravuje predovšetkým vnútroštátne právo. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania je otázka, ktorú posudzujú predovšetkým vnútroštátne orgány (rozhodnutie Engel c. Holandsko z 8. júna 1976, séria A, č. 22, s. 38-39, § 91, podobne II. ÚS 25/07).*

20. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05). O taký prípad išlo aj v prerokúvanej veci, preto ústavný súd považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 50 ods. 3, čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy len z dôvodu arbitrárnosti záverov napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa osobitne jednotlivými článkami ústavy, ktoré mali byť porušené. Sťažovateľom označené právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy porušené nebolo a v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu ďalších sťažovateľom označených práv (mutatis mutandis IV. ÚS 116/05, III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08).

22. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

23. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, a to návrhu na zrušenie uznesenia najvyššieho súdu a rozsudku krajského súdu a vrátení veci na nové konanie, ako aj o náhrade trov konania, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2010